

województwo łódzkie®
Ogrodem Polski

22 sierpnia
godz. 16:00

Webinar online

**Tworzenie ogrodów
dla motyli**

*Magdalena Trzópek – edukatorka
przyrodnicza, badaczka, ekolog*

województwo®
łódzkie

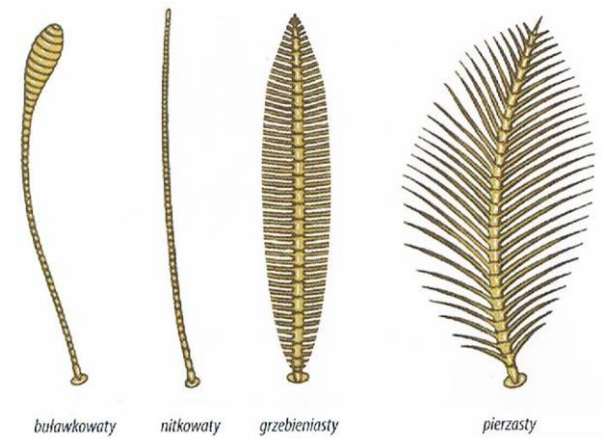
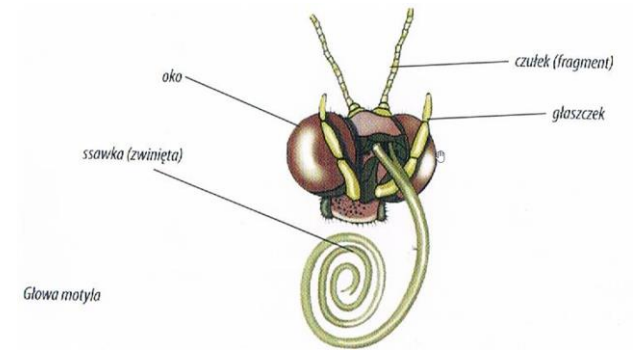
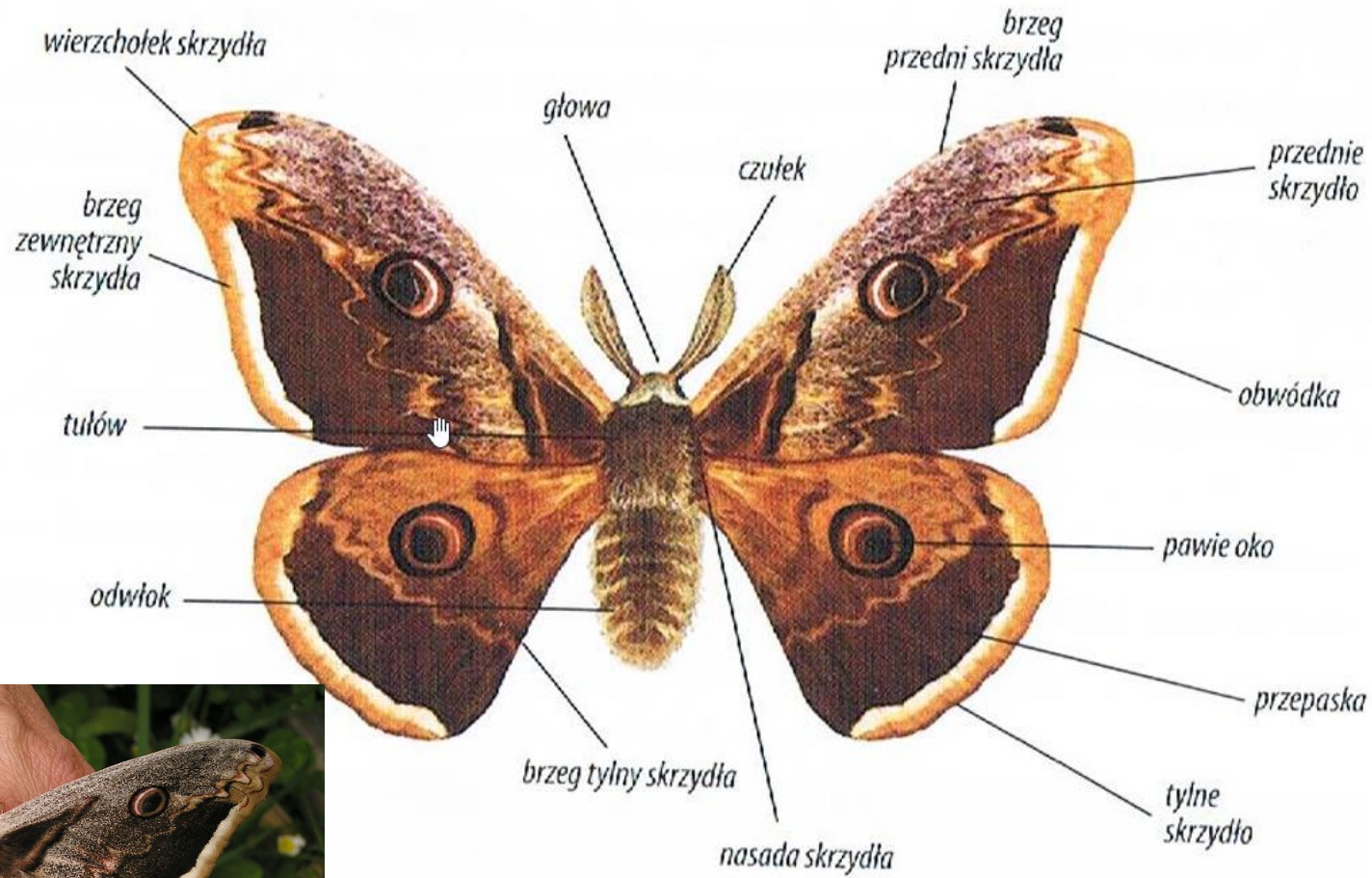
Owady przewyższają liczbą gatunków wszystkie inne organizmy żyjące na Ziemi

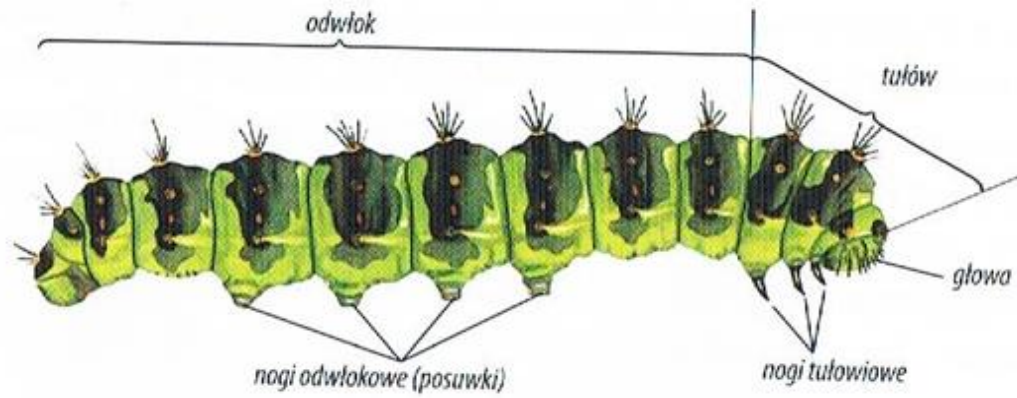
Grabarz żółtoczarny

Pawica gruszówka

Gąsienica motyla

Typowe poczwarki motyli

poczwarka motyla dziennego

poczwarka motyla nocnego

Zawisak borowiec

Źródło: insektarium.net

Cykl życiowy motyli

Rusałka kratkowiec

<http://apollo.natura2000.pl/motyle.php?dzial=2&kat=11>

Polowiec szachownica

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Melanargia_galathea_laying_an_egg_%285933693244%29.jpg

Trociniarka czerwica

Źródło: wikipedia.org

źródło: wikipedia.org

Liczebność motyli

- na świecie około 165 tys. gatunków
- w Polsce 3168 gatunków (73 rodziny)
- w tym 163 gatunki motyli dziennych (5 rodzin)

Barwy motyli - pigmentowe

Papilio dardanus

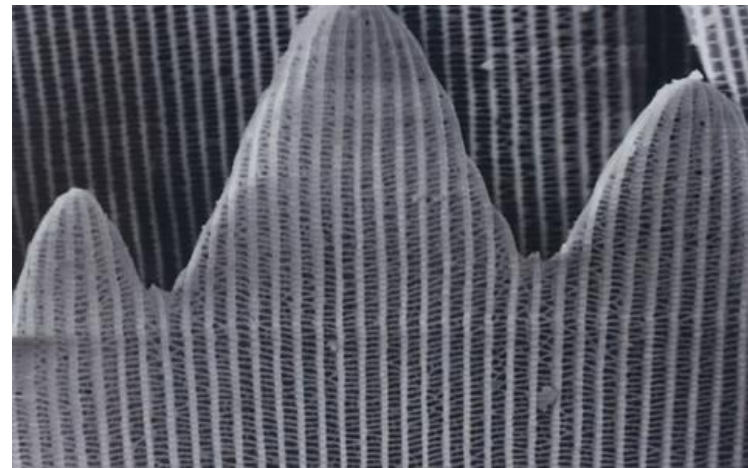

Barwy motyli - strukturalne

Morpho rhetenor

Źródło: wikipedia.org

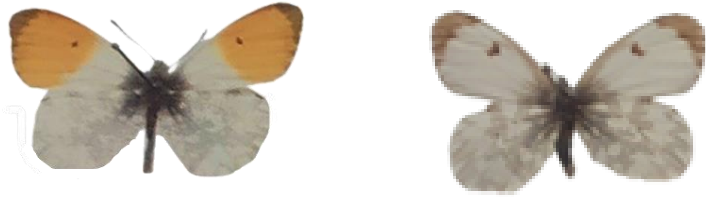

Chrysiridia rhipheus

Dymorfizm

płciowy

Zorzynek rzeżuchowiec

Catonephele numilia

Barczatka dębówka

sezonowy

Rusalka kratkowiec

Prectis octavia

Prioneris watsoni

Naśladownictwo - mimikra

Źródło: wikipedia.org

Źródło: insektarium.net

Źródło: wikipedia.org

Źródło: insektarium.net

Źródło: wikipedia.org

Naśladownictwo - mimikra

Źródło: wikipedia.org

Nastrosz półpawik

Źródło: insektarium.net

Barwy i kształty kryptyczne - mimetyzm

Barczatka dębolistna

Źródło: wikipedia.org

Zawisak borowiec

Źródło: insektarium.net

Kallima inachus Azja półd-wsch

Źródło: bugs-alive.blogspot.com

Wstęgówka czerwotka

Źródło: insektarium.net

Największe i najmniejsze motyle

Pawica atlas

Źródło: wikipedia.org

Stigmella lemniscella

Pawica gruszówka

Źródło: insektarium.net

Zmierzchnica trupia główka

Źródło: twitter.com

Ornithoptera alexandrae

Źródło: www.abc.net.au

Rusałka kratkowiec

lata od maja do sierpnia, rozpiętość skrzydeł 3-3,5 cm

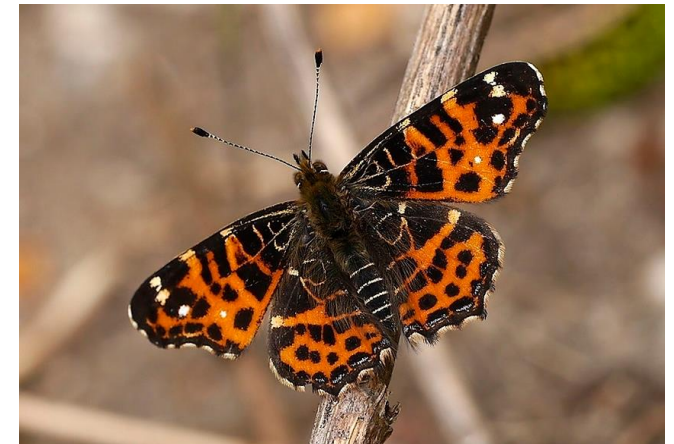
- Dymorfizm sezonowy (dwa pokolenia w ciągu roku)
- Najmniejsza wśród rusałek, pospolita szczególnie na nizinach
- Gąsienice żerują na pokrzywie zwyczajnej
- Jako źródło nektaru wykorzystują głównie kwiaty roślin należących do rodziny selerowatych np. biedrzyca

Źródło: wikipedia.org

<https://telexo.flog.pl/wpis/12019545/rusalka-kratkowiec-araschnia-levana>

<https://insektarium.net/lepidoptera-2/nymphalidae-rusalkowate/araschnia-levana-rusalka-kratkowiec/>

Rusałka pawik

lata od marca do października, rozpiętość skrzydeł 5-6,5 cm

- Bardzo pospolity występuje w całym kraju
- zamieszkuje skraje lasów, łąki, nieużytki, **jedyny gatunek rusałek regularnie spotykany w obrębie zabudowy miejskiej**
- Występuje jedno częściej dwa pokolenia w ciągu roku
- Gąsienice żerują na pokrzywie zwyczajnej, czasami na chmielu
- Źródła nektaru np. lawenda, budleja Davida, liatra kłosowa

Źródło: www.pyrgus.de

Źródło: www.pyrgus.de

Źródło: wikipedia.org

Źródło: wikipedia.org

Rusałka admirał

lata od maja do października, rozpiętość skrzydeł 6-6,5 cm

- Bardzo pospolity występuje w całym kraju
- zamieszkuje skraje lasów, polany, łąki, nieużytki, parki, ogrody
- Występuje dwa pokolenia w ciągu roku
- Gąsienice żerują na pokrzywie zwyczajnej
- Źródła nektaru np. lawenda, budleja Davida, jeżówka, aster nowoangielski

Źródło: wikipedia.org

Źródło: wikipedia.org

Źródło: insektarium.net

Przestrojnik jurtina

lata od czerwca do września, rozpiętość skrzydeł 4-5 cm

- Pospolity w całym kraju, zamieszkuje skraje lasów, łąki, ugory, przydroża, polany
- Dymorfizm płciowy
- Występuje jedno pokolenie w ciągu roku
- Gąsienice żerują na trawach (kostrzewa czerwona, wiechlina łąkowa, życica trwała)
- Źródła nektaru np. świerzbica polna, krwawnik pospolity, oset

Źródło: wikipedia.org

Źródło: www.pyrgus.de

Źródło: wikipedia.org

Polowiec szachownica

lata od czerwca do sierpnia, rozpiętość skrzydeł 4,5-5 cm

- Pospolity w całym kraju, nieliczny w górach i Polsce północno-wschodniej, zamieszkuje rozległe śródleśne polany, przydroża, łąki, nieużytki
- Występuje jedno pokolenie w ciągu roku
- Gąsienice żerują na trawach (kostrzewa czerwona, kostrzewa owcza, stokłosa prosta)
- Źródła nektaru np. świerzbica polna, oset, koniczyna łąkowa, lawenda

Źródło: www.pyrgus.de

Źródło: wikipedia.org

Źródło: wikipedia.org

Mieniak strużnik

lata od czerwca do sierpnia, rozpiętość skrzydeł 5-7 cm

- Pospolity gatunek, choć tylko miejscami liczniejszy
- Występuje jedno lub dwa pokolenia w ciągu roku
- Gąsienice żerują na topolach (czarna, osika) i wierzbach
- Źródła pożywienia np. sok wyciekający z ran drzew, płyny zawarte w substancjach gnijących i odchodach zwierzęcych

Źródło: www.pyrgus.de

Źródło: wikipedia.org

Źródło: wikipedia.org

Latolistek cytrynek

lata od marca do września, rozpiętość skrzydeł 5-5,5 cm

- Pospolity w całym kraju,
- Występuje jedno pokolenie w ciągu roku
- Gąsienice żerują na kruszynie i szakłaku
- Źródła nektaru np. świerzbica polna, oset, koniczyna łąkowa, lawenda, kwiaty wierzby

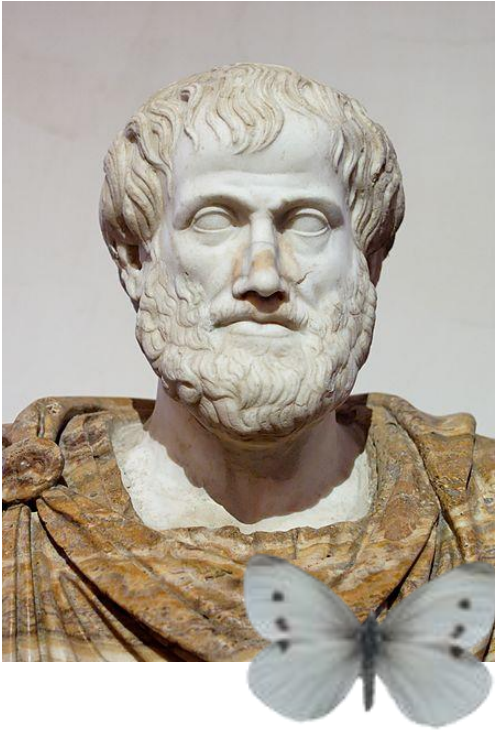
Źródło: wikipedia.org

Źródło: insektarium.net

Pierwsze ogrody motyli

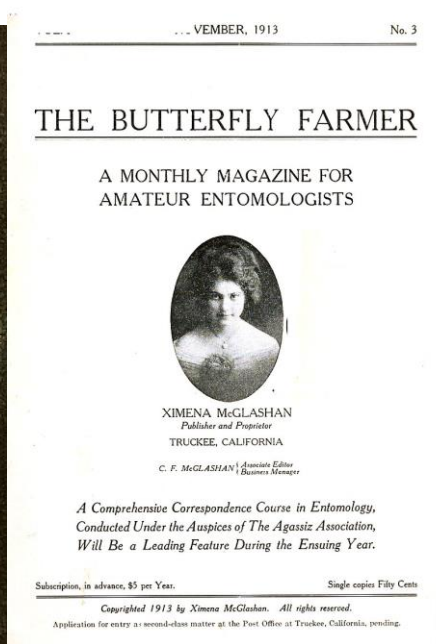
Arystoteles

Charles McGlashan i córka Ximena

Źródło: wikimedia commons

Źródło: wikipedia.org

Albert Carter

Źródło: wikipedia.org

Winston Churchill

Źródło: wikipedia.org

L. Hugh Newman

Źródło: www.bbc.co.uk

Zakładanie ogrodu dla motyli

- Rośliny nektarodajne dla imago i larwalne rośliny żywicielskie dla gąsienic
- Niektóre motyle są przyciągane przez wiele źródeł nektaru, inne wykazują preferencje

Zawisak powojowiec

Źródło: www.szafirek.art.pl

Czerwończyk żarek

Źródło: wikipedia.org

Zakładanie ogrodu dla motyli - wybór miejsca

- Duża otwarta przestrzeń wypełniona światłem słonecznym (ekspozycja południowa)
- Osłonięcie miejsca od wiatru
- Zapewnienie siedliska wolnego od środków owadobójczych

Dobór i pielęgnacja roślin w ogrodzie

Rośliny miododajne:

- nektarodajne - lawenda, malina, kocimiętka, nostryk, lucerna, kapusta
- pyłkodajne - facelia, klon jesionolistny, leszczyna, brzoza, dąb, wierzby
- spadziodajne - jodła, świerk, sosna, modrzew, lipa, głóg.

Źródło: mojpieknyogrod.pl

Motyle odwiedzające kwiaty

Zmrocznik przytuliak

Ostrożeń polny

Chaber driakiewnik

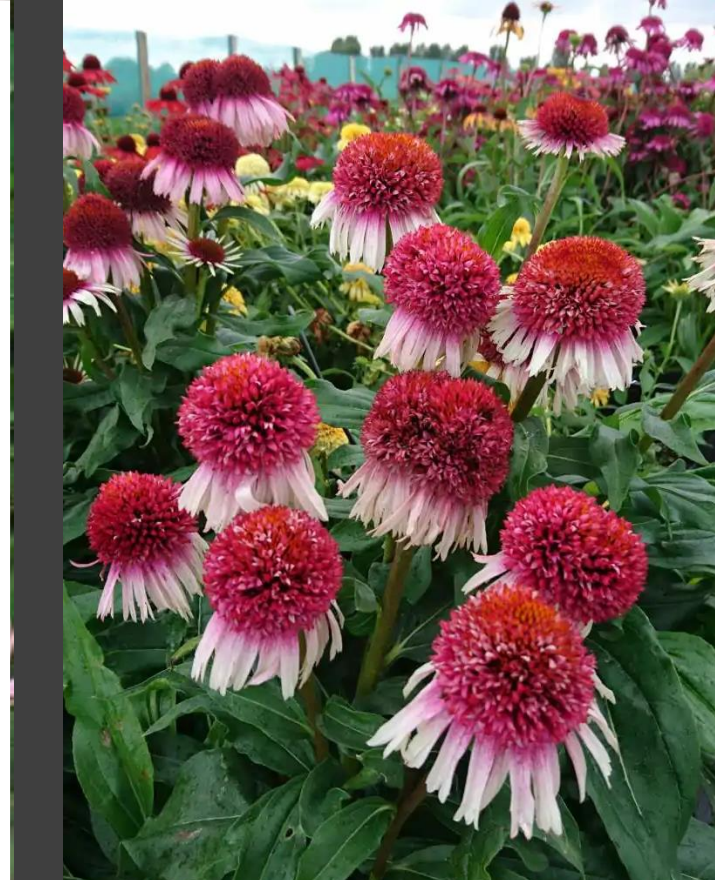
Źródło: dzicyzapylacze.pl

Krwawnica pospolita

Aster nowojorski

Jeżówka

Rudbeckia

Sadziec purpurowy

Budleja Davida

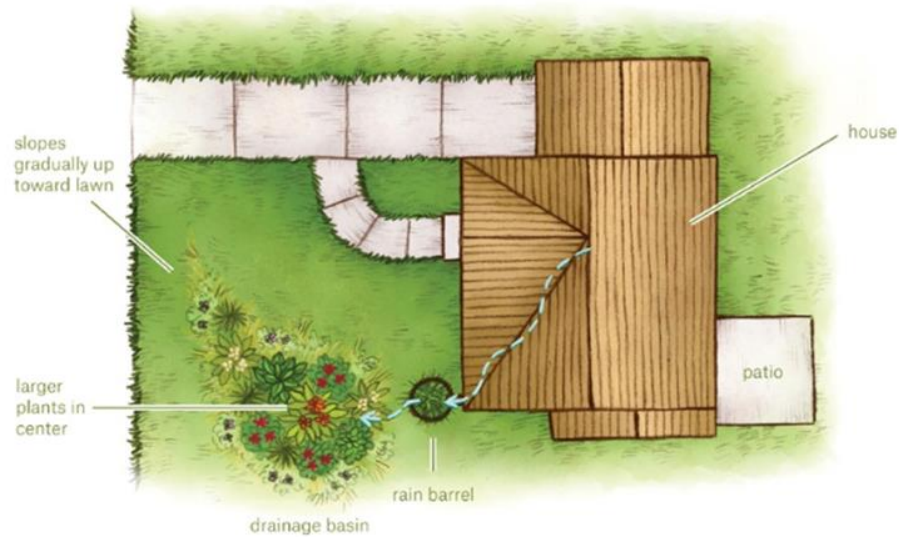
Schronienia dla motyli w ogrodzie

Ogród deszczowy

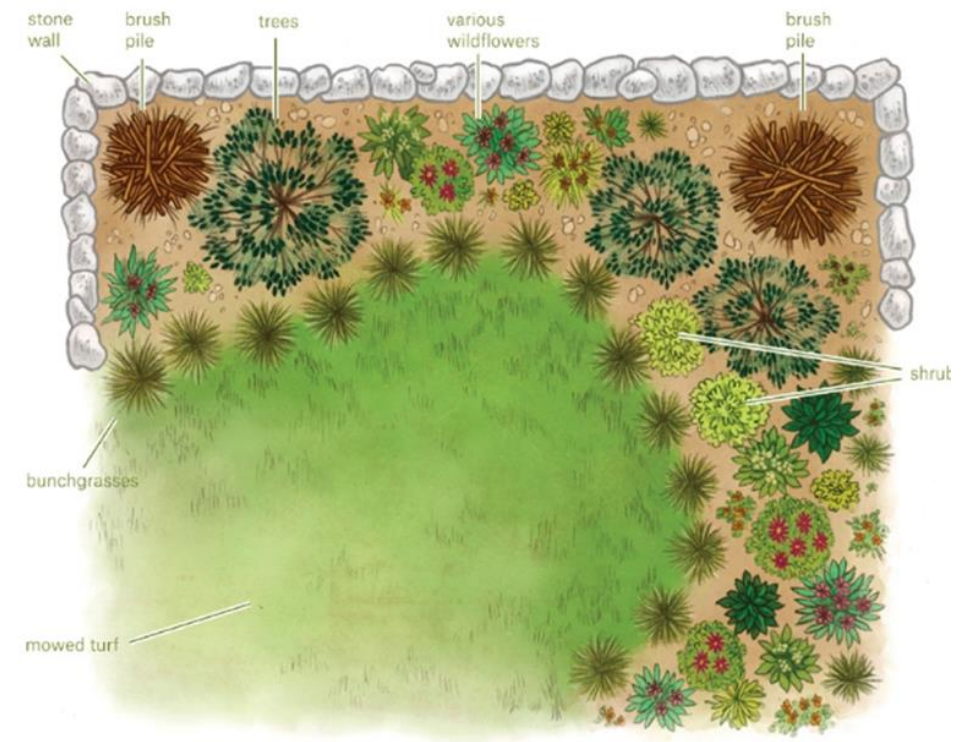
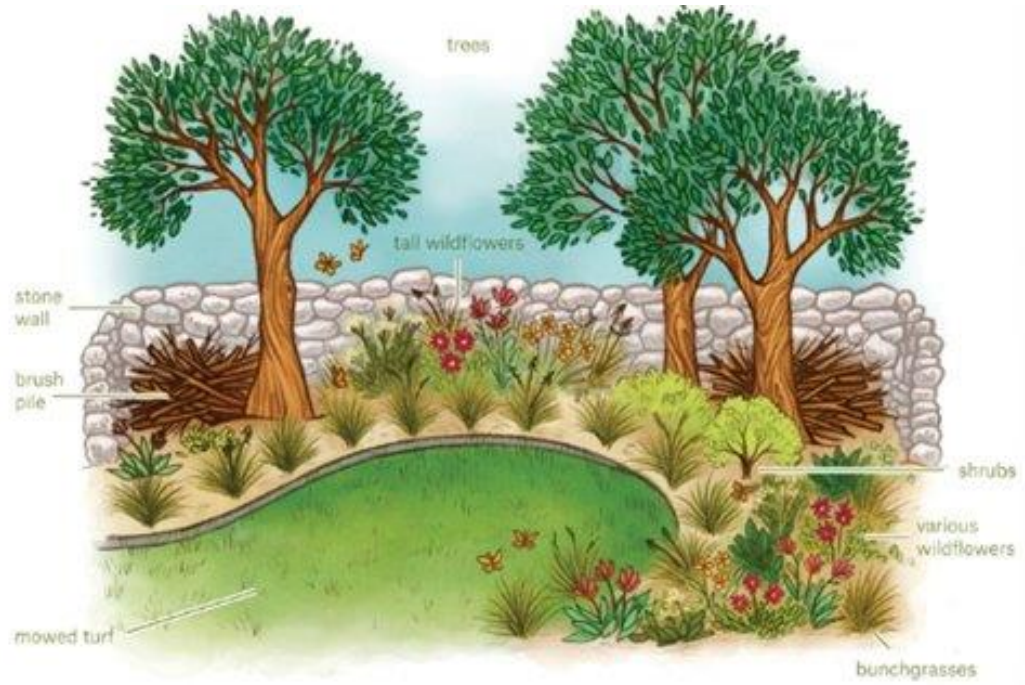
- Zagłębienie zbiera wodę deszczową i spływającą wodę burzową i pozwala jej spowrotem przesiąknąć do gruntu
- Krzewy, dzikie kwiaty i nasadzenia traw
- Zasilane przez rury spustowe na dachu
- Może mieć dowolny rozmiar

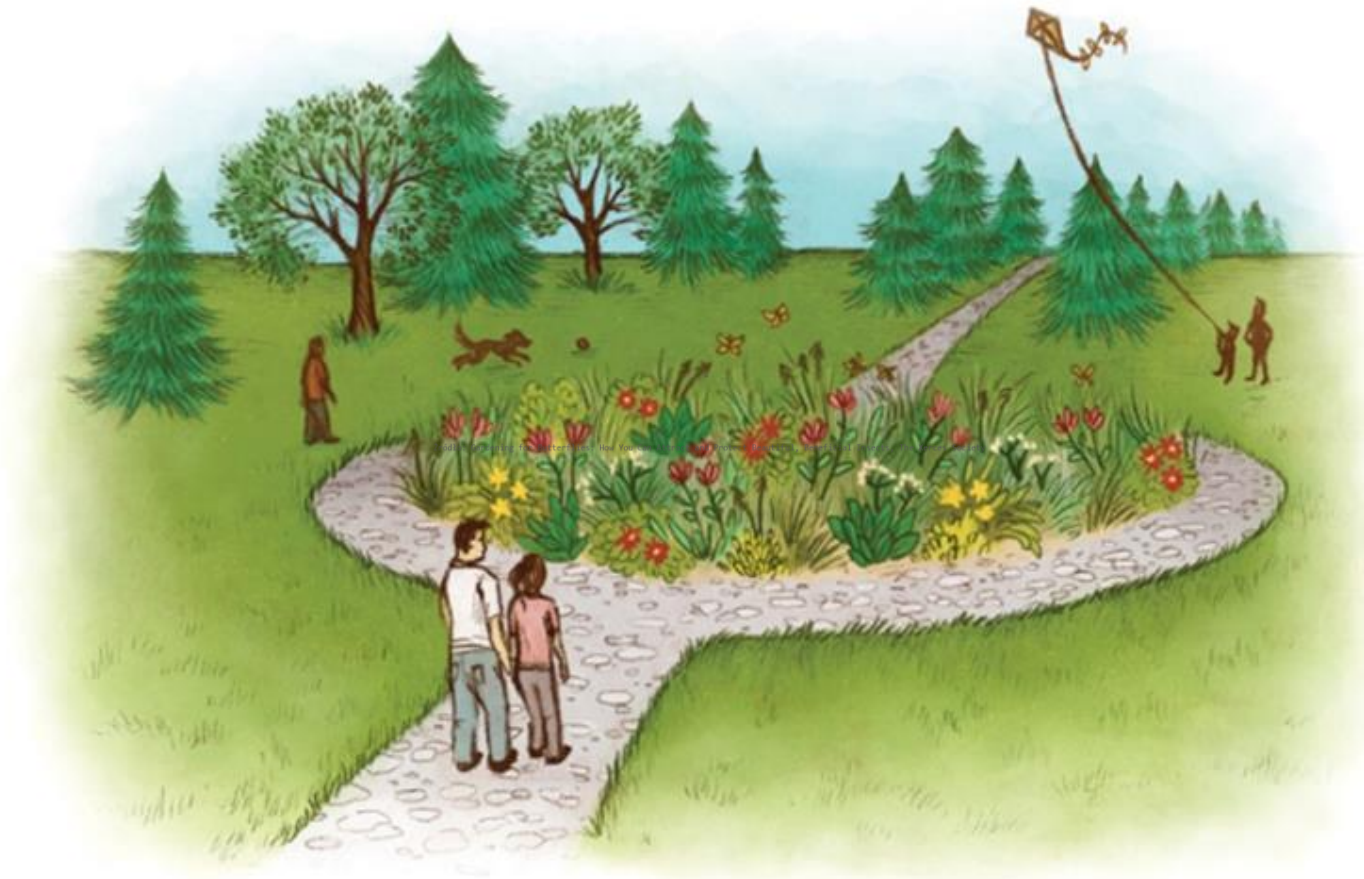
Ogród odporny na suszę

Ogródek przydomowy o wielu zastosowaniach

Łąka dla motyli

Projekt ogrodu motyli

Ogród dla motyli – czym oprócz nektaru karmić motyle

Źródło: gardeningknowhow.com

- aby przyciągnąć różne gatunki motyli, warto zapewnić im różnorodne pożywienie
- szczególnie skuteczne są słodkie, gęste pokarmy - im bardziej pachnące i gęste, tym lepiej

Ogród dla motyli – mikroelementy

Źródło: raritanheadwaters.org

- kałuże błotne, zapewniają motylom dostęp do soli mineralnych
- Kamienie wokół kałuży służą jako miejsc

Dziękuję za uwagę

